

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izveniši ponedeljke in dneve po praznikih, ter volja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računata 10 kraje, za mesec, 30 kr., za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od štiri- stopne petit-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampelj za 30 kr.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovški cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opremaništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročilne, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Svojim prijateljem dopisnikom

naj bode danes „Slov. Narodu“ dovoljeno besedico izpregovoriti. Razumeje se, da prva je — topla in srčna zahvala za dosedanjo podporo. Naš list je imel, posebno od kar je dnevnik postal, od vseh strani prostovoljnih sodelavcev, kakor dozda noben slovensk list. Z dopisi in pošiljanjem malih domačih novic so nas podpirali neprenehoma prijatelji naše ideje in našega dela. Mi znamo to ceniti. Dopisi širijo list, male domače novice zanimajo bralce. Ako dopis nema zmirom občne interesantnosti, ima zmirom krajevno. En dopis stori, da se cel list v kacam kraji mnogo bere, med tem ko bi se morda sicer ne. Iz domačega kraja bralci posebno radi čitajo razmere naznanjene, tudi če so jim osobno že znane. Ker tedaj važnost dopisov znamo ceniti, ker je bilo dalje le po tako lepi in obilni vsestranski pomoči mogoče, naš dnevnik s tako točnostjo izdajati, s kakoršno se drugi jako manjši slovenski listi hvaliti nikakor ne morejo, — zato ponavljamo vsem svojim duševnim podpornikom srčno zahvalo.

Tej zahvali pridružujemo precej prošnjo do vseh dosedanjih naših gg. dopisnikov, da nam še dalje ostanejo zvesti podporniki s pošiljanjem dopisov in kratkih novic, in ob enem prosimo druge prijatelje naše domovine in slovenske liberalno-narodne stvari, da nas podpirajo. Menda nij potreba le-tim ponavljati, da nam je ljubo, naj v kakoršni koli obliki ali katerem koli pri nas rabljenem jeziku sporočajo. Ako to podporo želimo in prosimo, nij nam pred očmi najprej olajšanje našega osebnega dela, ki včasih res preveč naraste. Nam je za stvar, nam je za to, da naš organ po pomoči vseh privrženi-

kov našega programa postane res ogledalo vsega, kar se v naši domovini zgodi, naj bode bolj ali menj važno, politično ali socialno, podučljivo ali le zanimivo. —

Dopisi prosimo, naj bodo kolikor mogoče kratko sestavljeni, da nam in drugim dopisom ne jemlje preveč prostora. Kratki in jedernati dopisi, pa mnogo jih in odposod, to je naša želja.

Dalje prosimo gg. dopisnike še eno: Da nam namreč pošiljajo rajši stvarna poročila, in se kolikor največ mogoče varujejo osobnosti prijemati, polemizirati ali ovajati. Take reči so zmirom sitne. Dostikrat se ta ali ona protivna nam osoba pregreši, ves okraj ve za greh, ali kadar ga je treba dokazati, odtezajo se priče, včasih — celo dopisnik. To nij prijetno. Mi sicer strogo in brez izjeme varujemo tajnost dopisnikovega imena, ali tiskovnih pravič zavoljo osobnosti ne bi bili veseli. Principijelnih političnih pravič se nikdar ne strašimo, privatnih si ne želimo, ker vedoma nečemo nikomur, tudi političnemu nasprotniku ne, krivice storiti. Torej, če smemo prositi: rajši zmirom stvari, dogodjaje, zdrave kombinacije, politična načela, — nego osobnosti. Poslednje le, kedar je neobhodno potrebno ali neizgibno, — pa vselej kolikor mogoče s previdnostjo.

Volilna borba je končana. Stranke pri nas so se utrdile. Zadnji čas smo imeli hude borbe. Nij bilo mogoče ogniti se tudi osobnim napadom, osobni polemiki. To je čisto naravno, kajti osebe so nositeljice načel in idej, dobrih ali škodljivih; ako se pobijajo osebe, mislijo se njihova načela. Vendar, če mirno preudarimo, vsi, mi in naši razni nasprotniki, smo včasih (kar je tudi naravno in

človeško) v ostrini in v ognji vročega boja segli črez ojnice politikom potrebnega miru in hladnokrvja. (Mi smo bili večidel v defenzivi.) To taktiko moramo skušati zopet popravljati. Mirno in načelno zdaj po končani bitki delajmo vsak na svojem polju. Mi imamo ta sklep in če ga naredé tudi naši protivniki, dostojnejši bo naš boj. In z nami vred naj blagovolijo tudi naši prijatelji dopisniki držati se teh načel. — Od načel ne odstopimo ni ped široko, v drugem pa ne pozabimo, da moramo od večine svojih nasprotnikov misliti, da je tudi njim to najvišje kar nam: „blagost in sreča domovine!“

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 3. novembra.

Jutri se menda snide *državni zbor*. Prestolni govor, ki ga bo cesar govoril, je izdelal minister Unger.

Dunajska razstava se je 2. novembra zaprla. Stalá bode državo strašno denarja, ker razen družega, so jej škodovale dve stvari: velika denarna in borsna katastrofa in pa kolera, ki je na Dunaji razsajala.

Naše *ministerstvo* baje namerava pri *Prusih* sto milijonov srebra na posodo vzeti. — „Politik“ pravi z vso pravico, da je to „obupen“ korak našega ministerstva! Pruska vlada je zvitá. Vsak dolžnik je odvisen od svojega upnika. Tako bo Avstrija potlej popolnem Prusiji izročena! To bo za Avstrijo „srebrn Kraljevi Gradec“. Prusija bo nam zdaj posodila, da nas bo potlej ruinirala, kakor posojujejo oderuhi!

Čehi, posebno stari, menda niti v svoj deželni zbor ne pojdejo. „Pokrok“ se izrazuje jako ostro zoper to. „Narodni listy“ pak so odločno za to, in več čeških poslancev je svojim volilcem obljubilo, udeležiti se

Listek.

Na morji.

(Spisal Ivan Franke.)

Qui navigant, coelum mutant,
non animum.

Jutrova dežela, vzhod, orijent, beseda, ki ima posebno moč in ogreva fantazijo, ko malo katera, naj bode glede zgodovine ali narodov denasnjih bivajočih daleč tam, od koder prihaja solnce, tam kjer rujavi ljudje, tanke rasti, flegmatičnega obnašanja, pa vroče krvi iščejo pod palmami zavetja pred pekočo solčno vročino in žive tako, kot njih očetje pred tisoč in več leti. Kje se začne izhod? Pri nas vrlo bližnjo Turčijo in njena posestva zovemo Levante, kar je isto. Začetek nij omejen tako kot konec, ki je v Japanu. Japanezi imajo tudi v rudečem barjaku bel kolobar, ki pomeni solnce. Za Japanom nij po mislih orijentalov nič ko morje

„Weltmeer“, ker malo jih ima naše zapadke o zemlji.

Dandenes je naša zapadna kultura zanešana v mnoge daljne kraje; tudi v izhodnji Aziji so evropska mesta, kot otoki v sredi morja. Ta mesta polubarbarov, bogata in lepa, vezana so med soboj rednimi linijami parobrodov, isto tako kakor z Evropo in Ameriko. Tudi se voziš v Indijo, Kino ali Japan z mnogo večjim komfortom, nego z Ljubljane v Novomesto, in v primeru k daljavi, tudi ceneje. — Ona mesta ali naselbine imajo to posebnost, da so popolnem ločene od dežele in naroda, domačini žive po svoje, tujeji po svoje, veže jih skoraj samo trgovina, naša civilizacija nema vpljiva do onih, ki so jo soboj prinesli, ker se domači in tuji element še nij pomešal.

Prvo tako mesto bilo je za me Suec. V Aleksandriji je še mnogo Evropecev. Turčini, in Arabi jih v mnogih rečeh posnemajo, tako da se izhod in zapad mešata, z laščino ali

francoščino lahko izhajaš, voziš se v kočijah tako kot v Parizu, lahko moreš kupiti vse, kar se dobi v večjih naših mestih, med mnogo tujimi in neznanimi najdeš svoj pot kaj domačega. Zvečer se vsedeš na železnico, drsneš po noči skoz Egipt in zjutraj „neznan svet“ se teb' odpre, — si v Suecu, od koder je slavni Lesseps rov prekopal v medjuzemsko morje, ali napravil sueški kanal.

Ladjestaja, na začetku kanala v rudečem morji, je uro daleč od mesta, separadni brzovlak angleške kompanije nas je kar mimo Sueca peljal do ladjestaje, ker nas je čakal „Mirzapore“, velik in lep parobrod namenjen iti v Ceylon. Premeniti za potovanje železnico z brodom je prav prijetno čutje, ko sem premogov in puščavin prah iz sebe umil, ude, utrujene od dolge seje stegnil in se najedel, pogledal sem okolo sebe in premišljeval, kaj celi dan tu početi, ker Mirzapore imel je odriniti drug dan. To tedaj je Suec, kraj po celem svetu sloveč, ta zapuščeni tužni

deželnega zboru. Kaj bo iz tega, kmalu vidimo.

Vnanje države.

Francoski fuzijonisti so slabi fabrikaniti. Ravno ko je imel Chambord krono na glavo dobiti, se je pa odpovedal. Zdaj so jim vse nadeje zginile. Le eden občutek imajo v tem trenutku vse stranke na Francoskem. Naj ga izražajo z veselo škodoželjnostjo ali z globoko žalostjo, ali smatrajo odpovedovalni list grofa Chamborda za veselo oznanilo, ali za žalostno vest, vsi imajo občutek: Vse je proč! Roka, ki je tako pisala, ki nij ljudstvu mogla podati svobodomiselnih obljub, — mož, ki se rajši kroni odpove, ne more postati francoski kralj, niti po glasu narodne skupščine — kajti kdo bi razen prismojenih legitimistov za-nj glasoval? niti z državnim prevratom, kajti armada si trobojne zastave ne bo dala vzeti, in v trenutku, ko bi se bela zastava pokazala, bi se že našel kak pogumen general, ki bi branil prapor od leta 1789. — Pismo Chambordovo na Chesnelonga je jasno, in nima niti ene vrste, na katero bi se rojalisti mogli okleniti. On ostaja zvest teoriji o božjem pravu, in vedno mu je še največja dolžnost francoskega kralja zopet posvetno papeževstvo oblast ustanoviti, in zagnati bakljo v svet, da bi se papeževstvo vzdignilo in svet pokorilo, kakor nekdanj. — Chambord se ima strašno za ponižnega, kakor vsi pobožnjaki, pa vendar se skriva za stavkom: „Moja osoba nij nič, moj princip je vse“ največja ošabnost, kajti malo vrst naprej javlja ta smešni grof, da je on edini „brodnik, ki bi lahko ladijo v luko privedel.“ Nek trmast in prismojen zaletel v Parizu, Lemoinne, terja monarhično stranko, naj svoje delo nadaljuje. S kom? Za koga? Republikanski žurnali imajo prav, fuzija je mrtva, kraljestvo je uničil njegov lastni, bore zastopnik. Francoska si oddihuje. „Glava slavne misije“, „nositelj novega časa“, vojvoda magentski pa osupnen gleda, da se je velika zarota, kateri je on pomagal, razbila ob trdo glavo „Henrika petega“. Gotovo se poti, bolj ko pri Sedanu. Zastonj je svojo dolžnost pozabil, zastonj prisego kot prezident republike prelomil, zastonj se smešnega in zaničevanja vrednega storil. MacMahon bi zdaj gotovo še rad ostal predsednik, a upamo, da bodo zapodili tega komedijanta. Dnevi verzajlskih zarotnikov so šteti, Chambord je fuzijo kot komedijo obelodanil in svoje pripadnike tako udaril, da bodo ta vdarec vedno čutili.

Na **Španjskem** je položaj taisti. Don Karlos je še v Estelli, kamor pojde tudi njegov brat Alfonso. Kraljeva armada je precej močna, in ima trdne položaje. Don Kar-

los je za svojo telesno gardo že dal uniforme delat.

Na **Portugalskem** se ponuja Don Miguel mlajši za kralja. Ta mladenič živi na nekem nemškem gradu, in je zopet, kakor Chambord, prav pobožen. V svojem pismu do nekega portugalskega grofa obljubljuje, da si bo „vzel za nalog, papežu posvetno oblast nazaj dati.“ Veliko srečo!

Dopisi.

Iz Vipave 31. septembra. [Izv. dop.] (Po volitvah. — Vipavski „Sokol“ in čitalnica). Vse se pripravlja k počitku, vse se bliža zimskemu spanju. Vinogradi kakor hoste so začeli svojo zeleno barvo v rumeno spreminjati in zraven narave tudi ljudje po dokončanih volitvah — dasiravno ne v „barvi“ spremenjeni — vendar vse mirnejši postajajo. Trgatev kakor sploh ves drugi pridelek nij letos Vipavcu truda in semena povrnil. Edino v političnem obziru je z izidom Razlagove volitve jako zadovoljno. Prepričani možaki, da so enega najpogumnejših in najčistejših mož za svojega poslanca zbrali, se že zdaj tu pa tam radostno roke stiskovaje pomenkujejo: „kakor zdaj, tako odslej zmirom bomo in hočemo svoje poslance sami izbirati!“ Ali zaradi tega smo — v politiki „nezreli, še v temi tavajoči!“ „Novičice“! kdaj že ste pisale, da Notranjci se pred vsemi v celi Kranjski najbolj zavedajo svoje narodnosti! Menda ste same, kar drugim očitata kratkovidne, kratkega spomina, ali pa — se starost z otroki brati, t. j. Novice z Brenceljnom II.? Kakor so nemčurji delali brez najmanjšega uspeha pri volitvah vselej pri nas, tako ste „pravnarji“ zdaj in kadarkoli boste še orožje v roke vzeli, bili proti nam — „boj izgubljen“! Narod pri nas je politično zrel! Tolažite se, da je Hohenwart izvoljen, mi nemamo nič proti temu, postavili bi ga bili pred na ovo mesto, bili bi se enkrat manj blamirali!

Koliko in kdaj bi že lahko cele stavke o naših dveh društvih o Sokolu i čitalnici poročali, ali zmirom nas je še vodilo upanje, da burja potihne, da bode osebnosti in strasti enkrat konec in da se hosti tako zopet obe društvi v najlepši slogi razcvitali. Od časa pa, ko je nekdanji kaplan T. vsejal plevel,

ga nij in ga nij moč več izčistiti. Razpor med društvoma še vedno nij potihnil. Pravično in pošteno oponiranje nekterih „mladih“, naše „stare“ strašno bije. In razvidno je, da se bojevalci: eni „mladega Sokola“, drugi „stare“ čitalnice bodo morali v stanovanji ločiti, ako ne pride na krmilo čitalnice razvidnejša in pravičnejša glava. Res škoda! da je bil čitalnici na čelu mož, kateri je že več let v deželnem zboru, a se „sedeč“ parlamentarnega življenja nij naučil! Gospodje udje čitalnice, kateri ste se že pri več prilikah izustili, da Vam tako postopanje nij všečno, zakaj ne pridete k občnemu zboru? Res je, da vsem delaven dan, ná katere se je že dvakrat zaporedoma sklical občni zbor čitalničin, zaradi družega dela in opravkov ne pripušča se ga udeležiti, res je pa tudi, da zaradi pravilnih za dostnega števila udov bi ne smel in ne more nobene veljave imeti! Res prečudno! Od vsake „Sokolove“ veselice bi čitalnica rada pol čistih dohodkov, brez nje najmanjši pripomoči imelo. —

Iz Konjic 1. novembra [Izv. dop.] V zadnjem listu sem poročeval, da med Konjičani še vlada velika ubožnost v političnem obziru. — Da-li je to istina, pokazale bodo sledeče vrstice. — Poglejmo prvič naše razmere v občinskem okrogu. Naš načelnik ali župan naši občini že mnogo let županuje, mnogokrat je bil zaporedoma izvoljen. Mislil bi si vsak, da mora imeti župan tako izvrstne lastnosti, da njegova sposobnost za to mesto ne more biti dvomljiva. Gotovo je naš načelnik značajan mož, spoštovan od vseh srenjčanov. Nj. Vel. cesar ga je odlikoval z zlato svetinjo, znan je kot dober gospodar in vinorejec, uljuden v tovaršiji, prijazno stopa pred ljudi. Ali — zdi se meni, da za občinsko postavu ali zakon on nikakor ne mara. Vsled tega zakona mora občinski zastop najmenj dvakrat v letu zborovati; ali v Konjicah tega ne nahajaš. Nič mi nij znano, ali je načelnik sam ali ves občinski zastop tako nemarljiv; sledi pa iz tega, da Konjičani prve svoje pravice, to je: samouprave [v občinskem okrogu tako ne umejo, kakor vsaka politično izurjena soseska njo razume] mora. Nove volitve v občinski zastop bi se bile morale že razpisati pred pol letom, ali še zdaj ta stvar nij rešena. Kaj pa je takim napakam uzrok? Sama politična negodnost in nezrelost.

Iz Zagreba 2. novembra [Izv. dop.] Naš sabor se je odgodil, kakor je ban sam obznanil, tja do božiča. Brž ko ne se pa ne bo pred svečnico spet sestal. Božičen čas nij prikladen za zborovanje. Uspeh njegovega delovanja v ravnokar sklenenem zasedanju, je dosta obiljaten. Razen več velevažnih zakonov, kateri so bili v „Slov. Narodu“ že omenjeni, ustanovil je sabor tudi proračun za prihodnje leto 1874. Že več let smo bili s proračuni skor zmirom za eno celo leto nazaj. Proračuni pretresali so se navadno stoprv tačas, ko je upravno leto že h koncu šlo. Da tako pozno pretresanje nij deželi veliko koristilo, to vsakteri uvidi. Če ste dve tretjini stroškov že izdani, se pri tretji tretjini pač ne da več veliko prihraniti! Od predloženih po vladi izdatkov za leto 1874 je sabor brisal svoto od 162.000 gold. Poleg proračuna je sabor sprejel zakon o odkupu javnih težakov in javne tlake. Do sedaj so morali namreč kmetje deželne ceste sami po-

kraj, kjer nij družega, ko pesek, slana voda in visoke gole skale, ne bilčka ne drevesa, proti severu kup črnih hiš na pesku, — tam je mesto, tje bom šel čas preganjat, če tudi solnce peče.

Tovariša med sopotnici nijsem našel, storil sem se nekoliko pogumen in šel sem sam.

Kadar pride človek med ves neznan svet na tuje, ga obide nekako posebno čutje, podobno nekoliko onemu, ki ga zovemo strah. Obšlo me je to čutje že večkrat, ker sem bil radoveden in vtikal nos, kamor drugi potniki nijso marali. Blizu ladjestaje stoji tropa oslov in teh poganjači, pravi rujavi Arabi, kadar se kdo tujcev približa, mu pridejo naproti, ga obsujejo, primejo za roke, za suknjo, upijejo in vsak ga hoče spraviti na svojega osleta. Ko sem srečno s pomočjo komolcev in nog to borbo končal in se spravil na žival, poganjač reče nekaj svojemu uhatemu prijatelju, kar nijsem razumel in ta počne galopirati. Sedlo nij bilo trdo na hrbtu, jaz sedla ne vaju, sem le gledal, kam bom padel, za vajete se žival ne meni nič.

V ti zadregi mi pride dobra misel, oslu oči zakriti, in res uhan obstane. Poganjač, ponosen, kot vsi Arabi, hoteč pokazati iskrenost svojega žrebca, me je v veliko zadrego spravil in še zad ostal; kadar me dohiti, mu skušam dopovedati, da ne ljubim pre nagliti se in da naj pripne sedlo bolj trdo. Komur da bog službo, mu da tudi pamet, vsi ljudje tu in v drugih krajih, ki imajo s tujci posla, znajo nekoliko najpotrebnejših besedi; iz evropskih jezikov, katere tujci govore, treba je skusiti angleški, če to ne gre, italijanski ali francoski. Moj poganjač je govoril vse tri jezike ob enem, kadar mu je zmanjkalo tujih besedi, je pravil arabski, s tem pripomočki in s pantomimo mi je dokazal, da je njegov osel najboljši v Suecu, brez vse nevarnosti in nikoli ne opeša, ter mi je v moj blagor gorko priporočal vzeti ga za celi dan, ker je mnogo znamenitega za videti in on mi hoče vse pokazati. Obnašanje tega dolzega dečka, njegove brihtne oči so se mi dopadale in pogodiva se za celi dan.

(Dalje prih.)

pravljati. V prihodnje spremenil se bo pa ta davek, ki ga je do sedaj naš kmet samo z ročnim delom plačeval, v denarni davek, katerega pa ne bo samo kmet plačeval, nego tudi gospoda, katera do sedaj nij hodila s krampom in kotačko na cesto rabotat. To je prav. S tem odkupom javne tlake bo prišlo na leto kakih 300.000 gold. več v deželno blagajno, tako da bo v prihodnje naš sabor s kakimi tremi milijoni goldinarjev razpolagati mogel.

O bosniškem vprašanju je naenkrat vse nekako vtihnulo. Jaz sem se razgovarjal z dvema beguncema iz Stare Gradiške ali turškega Berbira. Kot največjega okrutnika sta imenovala nekega Feim Effendija, katerega oča je bil prosti razbojnik, ter je svoje življenje v nekej kazilnici v malej Aziji končal. Razbojnik oča, razbojnik sin. Razložek med njima je samo ta, da je oča razbojničeval izven zakona, sin pa razbojničuje v mejah korana. Tožbe gradiščanskih kristjanov proti njegovemu zulumu nijso bile niti v Sarajevem niti v Carigradu vslišane. Sicer pa je Feim Effendija iz Stare Gradiške pobegnil, toda pod zaščito turške vlade.

Kakor o bosniškem vprašanju je tudi o nameravanej železniški progi Dunaj-Novu naenkrat vse vtihnulo. Magjarom to nij po volji. Oni hočejo svojo železniško mrežo tako osnovati, da se vse proge v Budim-Pešti osredotočijo. Proga Dunaj-Novu je pa na najskrajnej periferiji, in zato delajo proti njej. Našim hrvatskim koristim bi pa ta proga zelo v prilog bila. Na predlog varaždinskega zastopnika Pusta je naš sabor svojim zastopnikom na ogerskem saboru izrečno naložil, da naj o tej železniški progi ogerskega ministra občil interpelujou.

Domače stvari.

— (Po volitvah) se iz Ljubljane „Soči“ piše: Kako hočete zmagati, če v Ljubljani žive ljudje, ki so bili uže deželni in državni poslanci, ki so doctores utriusque juris in so prvi pravcati prvaki, pa vendar v Ljubljani še volilne pravice nemale in sicer zato ne — ker so preumazani, da bi vsako leto 10 gold. davka od svojih dohodkov plačevali. In morda je v Ljubljani nad 100 takih „narodnjakov“, ki bi si za 10 gold. lahko volilno pravico kupili. A namestu da bi agitovali in take ljudi, če uže sami nemajo dovolj moštva, moralno prisilili, da bi si kupili volilno pravico, pa kričimo na pensjoniste, na vlado, na c. kr. uradnike na nemškutarje samo za tega delj, ker znajo bolje agitovati in vztrajneje delati nego mi! Narodni liberalci, se ve, so bili še za to volitev premalo organizovani, ker časa nijso imeli za to. A zdaj morajo oni vso politično agitacijo vzeti v svoje roke“.

— (Kot kandidat) v kupčijski zbornici, namestu V. C. Supana, se imenuje žitni kupec Jožef Kušar.

— (Nemškutarisk kandidat.) Nemškutarji mislijo, kakor se nam poroča, v ribniško-laško-kostelsko-kočevskem okraju, necega Kočevarja župana Braune-ja za kandidata v deželni zbor slov. volilcem siliti.

— (Fajmošter Mlakar) iz Zagorja na Pivki, eden glavnih agitatorjev zoper Razlaga je prosil in dobil svoje predstavljene v Mirno peč na Dolenjsko.

— (Na ljubljansko pokopališče) je vrelo kljubu neugodnemu vremenu v saboto in nedeljo mnogo ljudstva. Sokolski pevci so svojim umrlim bratom zapeli žalostinko. Grobovi naših budnikov, Vodnika, Čopa itd. so bili ubogo z malimi vencami omišljeni — premalo se na to misli. Naša čitalnica in njen odbor, ah! mar jim je!?

— (Iz Kranja) se nam piše: Na vseh svetnikov dan sta bila Preširnov in Jenkov grob na našem mirodvoru z vencami in lučicami lepo okinčana. Pevci kranjske čitalnice so prišli na pokopališče ter so na obeh grobeh zapeli nekaj primernih slovenskih pesnij.

— (Odlikovanje.) Po sklepu dunajske razstave so dobili sledeči gospodje iz Kranjskega odlikovanje: Guttmansthal Benevenutti (cesarsko priznanje); knez Lothar Metternich (III. red železne krone); Janez Murnik, tajnik trgovinske zbornice (viteški križ Franc Jožefovega reda); deželne vlade koncipist pl. Alpi (zlati križec za zasluge); Gottfried Puher, vodja A. Samassove zvoznarske fabrike (zlati križec za zasluge.)

— („Hat ihn schon!“) Dr. Costa je dobil papeški orden sv. Gregorja in je pred tremi dnevi vložil prošnjo pri c. kr. vladi, da bi smel ta orden nositi. Vročča se mu je želja spolnila, kar nij dal Napoleon III., dal je oče Pij IX.

— (Vojaško.) Pri 1. novembra publiciranem avancementu so v domačem polku baron Khun št. 17. imenovani: za stotnika nadlajtnant Tomaž Semliner. Za lajtnante kadeti: Janez Velkavrh in E. Konšek, vsi v polku.

— (Kako kaplanje proti „Slovenskemu Narodu“ delajo.) Piše se nam: Te dni enkrat pride kaplan G. v Peter-Majerjevo krčmo v Kranju. Ko zagleda na mizi „Slov. Narod“, pokliče domačo hčerko, ter zakriči nad njo: „Zakaj so vaš oče na ta svinjski (sic!) list naročeni!“ Dekelec pravi, da „Slov. Narod“ hodi v hišo, že odkar izhaja; on jej pa odgovori: „Če ste ga do sedaj podpirali, ga morate odslej pustiti, ker je začel izhajati drug list „Sl.“ Reci očetu, da se morajo nanj naročiti!“ Kaplan G. se je gotovo pri ljubljanskem prof. Heinrichu omike učil.

— (Kolera na Notranjskem. V cerkniški okolici je do 24. okt. umrlo 66 ljudi na kolero, 60 jih je ozdravelo, 34 še bolnih ostalo. — Od drugod iz Kranjskega nij slišati o tej kugi.

— (Postaja „Slovenska Bistrica“.) Po ukazu glavnega vodstva južne železnice se postaja „Slov. Bistrica“ med Pragarskem in Poličanami 12. novembra odpre. Nova cesta od mesta do postaje je že dodelana; dve tretjini stroškov plača deželni fond, eno tretjino pa mesto. Vsi stroški za novo cesto znašajo 25.000 gold. Poslopja nove postaje pa je zidala južna železnica in imela 45.000 gld. stroškov.

— (Slovenščina na dunajskem Štefanskem stolpu.) Na črni tabli je pred vhodom v stolp v več jezicah napisano in med slovanskimi narečji samo v slovenščini koncipirano sledeče: „Listje (Karte) za Štefanskiga tūrna nahod se dobijo ino se plačajo v cerkveni Kanceliji (Kirchenmeisteramt) po 40 krajcarjev (1 Franc) list. Vsim brez izvzetnje, kateri hočijo tūren pohoditi je prepovedano za ti čas tobaka alj cigar-

jev kaditi. — Objišbo ino nahod turna je pripušeno vsak dan razvūn nedelj ino praznikih, od osmih zjutraj do petih popoldnev“.

— (Slovensko gledališče.) Stara Raupahova igra „Mlinar in njegova hči“ je tudi letos na vseh svetnikov dan slovensko gledališče v vseh prostorih prepolnila. Igralci zaslužijo vso pohvalo, posebno g. Kocelj (mlinar, samo, da je bil včasih za zadaj v parterji stoječe pretih) gospodična Jamnikova in g. Šmid.

Telegram „Slovenskemu Narodu“.

Iz Dunaja 3. novembra. Denes je bil shod federalističnih poslancev na Dunaji pod predsedstvom dr. Riegra. Čehi in Moravani ne vstopijo v državni zbor. Vsi drugi federalisti, torej tudi Slovenci vstopijo. 5. novembra je slovesno odprtje državnega zbora.

Narodno-gospodarske stvari.

Pognojevanje sadnih dreves.

Skoraj 50krat več prineso sadna drevesa, ako se na vsakih 5 let redno pognojuje, proti onim, katera se čisto nič ne gnojé, ali če hirajo na pusti in izpiti zemlji. Poglavitni gnoj za to so človeški odpadki v straniščih, če se taisti, 4 deli vode pomešajo in k srkajočim koreninam prideje. Enako spretnost ima tudi gnoj ali sara iz kanalov, če se 6 delov vode prilije.

Dobro ustrojena gnojnica, z ravno toliko vode zmešana, ravno tako izvrstno služi. Posebno velja tako tudi kostena moka in pepel, ki se v fosforni kislini in kaliju mogočna v svojem opravilu skažeta. Razen gori omenjenih gnojov, imamo še en prav dober gnoj, ki se v hlevih dobiva, tode ta more služiti drevesu le takrat, kadar se v tekočino spremenil. —

Najboljše napravljene gnoja je to: V eno nalašč zato pripravljeno jamo ali posodo se navaja tok iz stranišč kot tudi tekočino hlevnega gnoja, tako da 4. del prostora z njim napolnen stoji. Kjer je moči, se devlje kri, pepel, koščena moka, kokošnjak itd. k okrepcanju pravega gnoja. Na to se ta prostor z vodo napolni, tako da 3 dele vode na en del gnoja pride. Ta zmes so pustili 3 dni kisati in strojiti in 4. dan se porabi taka gnojnica, gnojna juba, za pognojenje vseh sadnih dreves. Pri vseh pognojenih drevesih se mora zemlja od srkajočih korenin 1—1½ stopinje globoko preč odgrniti, ali pa se v povedanem prostoru od 4—6 luknjic skoplje. Nato se vlije v skopane luknjice 2—6 veder gnojne juhe, kakor je drevesce bolj ali menj močno. Ko so koreninice posrkale to juho, se zopet toliko vode na koreninice vlije, in se potem izkopana zemlja zopet nazaj nagrne. Z enim vozom hlevnega gnoja, ali znosenega gnoja v kanalih more se lahko 50 odrastenih dreves pognojiti. Navadno se gnoji meseca marca, da se toliko več hrane cvetnih popkov pospešuje in da zamorejo vrašči napredovati. Gnojenje v maju napravlja razvitek dreves; v juliju in avgustu pa pospešuje rast cvetnih popkov za prihodnje leto. —

Rodik dne 1. listopada 1773.

Anton Rozehnal.

Opoziv

v „Slovenskem Narodu“ od 5. marca 1873 št. 53 natisnena dopisa pod naslovom: „Iz Sodražice 27. feb. [Izv. dop.] — Ta dopis je bil samo iz prenatgljenja uredništva, brez da bi ga bil odgovorni urednik bral, v naš list sprejet in objavljen. Ker se gospod župan iz Sodražice, Janez Lovšin, iz njegovega obsega razžaljenega in na svoji časti oškodovanega čuti, dajemo mu v polno zadostenje zagotovilo, da ga nijsmo hoteli v nobenem obziru niti v njegovi osebi niti v njegovi

